

М. В. Пірко
(Інститут інформаційних тех
нологій і засобів навчання
НАПН України, м. Київ)

АКТУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ДОСЛІДЖЕННЯХ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ЯКОСТІ ЗАСОБІВ НАВЧАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Найважче оцінити і представити в кількісній формі вплив інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), телекомунікаційних технологій (ТТ) на соціальний розвиток суспільства. Властивості, притаманні сучасному етапу, такі як, збільшення долі творчої і інтелектуальної праці, зростання обсягів наукових знань і застосування їх на виробництві, а також перевага суспільного значення сфери послуг, науки, освіти і культури понад промисловістю і сільським господарством в структурі економіки. Ситуація, що *знання – є джерелом конкурентної переваги*, обумовлена і інтенсивним розвитком технологій, і впровадженням результатів технологічного прогресу на виробництві і у сфері послуг. Також це пов'язано із посиленням орієнтації праці на інтелектуальну діяльність, що значно знижує потребу економіки у некваліфікованій праці, а вимоги більшості місць праці ускладнюються [2]. Така ситуація і становить фундаментальну особливість економіки постіндустріального суспільства.

Розвиток інформаційних технологій (ІТ) просувається завдяки широкому використанню комп'ютерних і телекомунікаційних інформаційних технологій у всіх сферах діяльності та відносин людей, і впливає на формування нового явища *глобального міжнародного освітнього середовища* (ГМОС), і *єдиного інформаційного простору системи освіти* (ЄПСО) [1, с. 61]. Умови скорочення життєвого циклу знань обумовлюють необхідність безперервного навчання фахівців різного рівня. Саме швидка зміна поколінь техніки і технологій в період шостого технологічного укладу (коли розвідувальні зусилля людства в

наукових сферах спрямовані в напрямку вивчення можливостей біологічних організмів, взаємодії симбіозів різної природи, просуваючи розвиток біотехнологій і нанотехнологій), що випереджає зміну активно діючого покоління людей, які безпосередньо або опосередковано взаємодіють з ними, і є в числі проблем процесу розвитку систем освіти країн світу, що відображає особливості еволюції та специфіку динаміки розвинення і стану кожної держави окремо. Ймовірно, сьогодні жодною державою не досягнуто того рівня, що визначає *інформаційне суспільство*. Ближче всіх до інформаційного суспільства США, Японія, деякі країни Західної Європи і Сходу.

Загального критерія оцінки повномасштабного інформаційного суспільства не існує, але у спробах визначення можливо скористатися пропозицією критерію російського академіка А. П. Єршова: “ о фазах продвижения к информационному обществу следует судить по совокупным пропускным способностям каналов связи” [3]. Тобто, ймовірно, проста думка: *розвиток каналів зв'язку відображає і рівень комп'ютеризації, об'єктивну потребу суспільства у всіх видах інформаційного обміну, та інші явища інформатизації*. Згідно цьому критерію, рання фаза інформатизації суспільства настає із досягненням діючій в ньому сукупної пропускної здатності каналів зв'язку, яка забезпечує достатньо надійну міжміську телефонну мережу. Завершальна фаза - при можливості реалізації надійного і оперативного комунікаційного контакту між членами суспільства “кожний з кожним”. Завершальній фазі має бути притаманна пропускна здатність каналів зв'язку в мільйони разів більша, ніж в першій фазі.

Реальний перехід до нових комунікаційних технологій реалізується децентралізовано, в умовах конкуренції різноманітних підходів, технологій, стандартів, протоколів, програмного забезпечення й обладнання. Форми подання і методи доступу до повідомлень істотно відрізняються широким різноманіттям в кожний конкретний момент часу і швидко змінюватимуться із течією часу. Для успішної орієнтації у світі при швидких змінах, базові знання в різних галузях, в тому числі і в галузі комунікаційних інфраструктур, і практичні навички роботи із ними необхідно підтримувати і поновлювати впродовж всього життя. В умовах переходу до економіки, підґрунтям якої є знання, *управління знаннями* стає найважливішою функцією управління,

що притаманно даному етапу розвитку. *Управління знаннями уособлює логічно послідовний підхід до виявлення і визначення знань, необхідних установі для досягнення вирішення конкретних задач [7]; зв'язок фундаментальних питань із формуванням знань, а також їхнім розподілом, розповсюдженням і використанням, обумовленість створення нових знань інтенсивною динамікою сучасного суспільства на даному етапі розвитку в цілому.*

Тому звернення уваги на актуальність проблеми *якості знань* аксіоматично. Поток повідомлень формуються в умовах змін об'єктів економіки і трансформації зв'язків між об'єктами. Сприяння розповсюдженню знань певними об'ємами і є однією з стрижневих функцій сучасних ІКТ.

Статистика свідчить, що домінуюча професійна функція – обробка різноманітних повідомлень, за період 1985-2000рр. збільшилась в цілому на 37-48% у всьому світі. Новітні технології на рівні з традиційними прогресивно сприяють покращенню якості підготовки фахівців. Процеси інформатизації в освіті визначили і необхідність розробки нових, інформаційних технологій навчання.

Вплив інформатизації на розвиток технологій навчання вартий того, щоб бути розглянутим з урахуванням двох позицій:

змістова трансформація, пов'язана із впливом інформатики, як фундаментальної галузі наукового знання, і інформатизаційних технологій, як сфери діяльності людини в стані безупинного розвитку, що до цілей і змісту навчання;

системно-інформаційний і методологічний аспекти проектування і реалізації технологій, які пов'язані із виникненням понятійного апарату (під час процесів інформатизації), що проникає у різні учбові предмети. Бажано лишити характерним:

важливо збереження права вільного вибору, але при цьому необхідно враховувати специфічності діяльності різновидів освітніх закладів і основних учасників освітніх процесів;

роз'яснення значущості середовища закладу чи об'єднання;

упорядкування змісту понять процесів і результатів, вимог до якості, різноманіття послуг, що надаються і т. інші [6].

Сучасний стан освіти в Україні стимулює до розробки нових стратегій розвитку і серйозного реформування на базі перспективних освітніх технологій, спрямованих на підвищення ефективності і підвищення якості освітніх послуг, які надаються.

Список використаних джерел

1. *Биков В.Ю.* Моделі організаційних систем відкритої освіти / В.Ю. Биков // Київ: Атіка, 2009. – 684с.
2. *Герчикова И. Н.* Менеджмент. / И. Н. Герчикова // М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997. – 501с.
3. *Ершов А.П.* Избранные труды. / Ершов А.П.// Новосибирск: Сиб. издат. фирма, 1994. - 689с.
4. *Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки»* від 9 січня 2007 року № 537-V.– <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
5. *Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки»* від 9 січня 2007 року № 537-V.– <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
6. *Стефаненко П. В., Пірко М.В.* «Про сучасні тенденції в дослідженнях щодо визначення якості засобів навчального призначення» Наукові праці ДонНТУ. Серія: педагогіка, психологія і соціологія /П.В. Стефаненко, М.В. Пірко // Донецьк: Дон.НТУ, №11, 2012. С. 337 – 346.
7. *Forrest A.* Fifty Ways Towards a Learning Organization. / A. Forrest // London: The Industrial Society, 1999.